

Knokke, ... zeldzame foto's 1914-1918

D. Lannoy

Heel veel is er nog niet geschreven over Knokke in de periode van WO I. Er is een brochure «*Knokke 1914-1918*» van André D'hont, de «dagklappers», met bijdragen van oude Knokkenaars en de uitgave van Constant Devroe «*Herinneringen aan de Eerste Wereldoorlog*». Verder verschenen er artikels in de diverse jaarboeken van de kring «Cnoc is ier» van onder meer André D'hont, Alain Van Geeteruyen en Constant Devroe. We kennen wel de reeks foto's van de *Kaiser Wilhelm II Batterij* die in het interbellum als museum werd ingericht. Enkele jaren terug kwam een reeks zeldzame foto's boven water van een waarnemingsballon die te Knokke werd aangewend door de bezetter. Er is ook nog de foto met vier Duitse soldaten bij het lichaam van Leander Waeghe die de grens was overgestoken en werd neergeschoten.

We gaan ons niet verdiepen in die periode, dat is werk voor andere vorsers. Wij willen hier enkele foto's tonen uit het archief van onze kring, ter aanvulling van de reeds verschenen artikels. De meeste foto's werden nog nooit gepubliceerd.

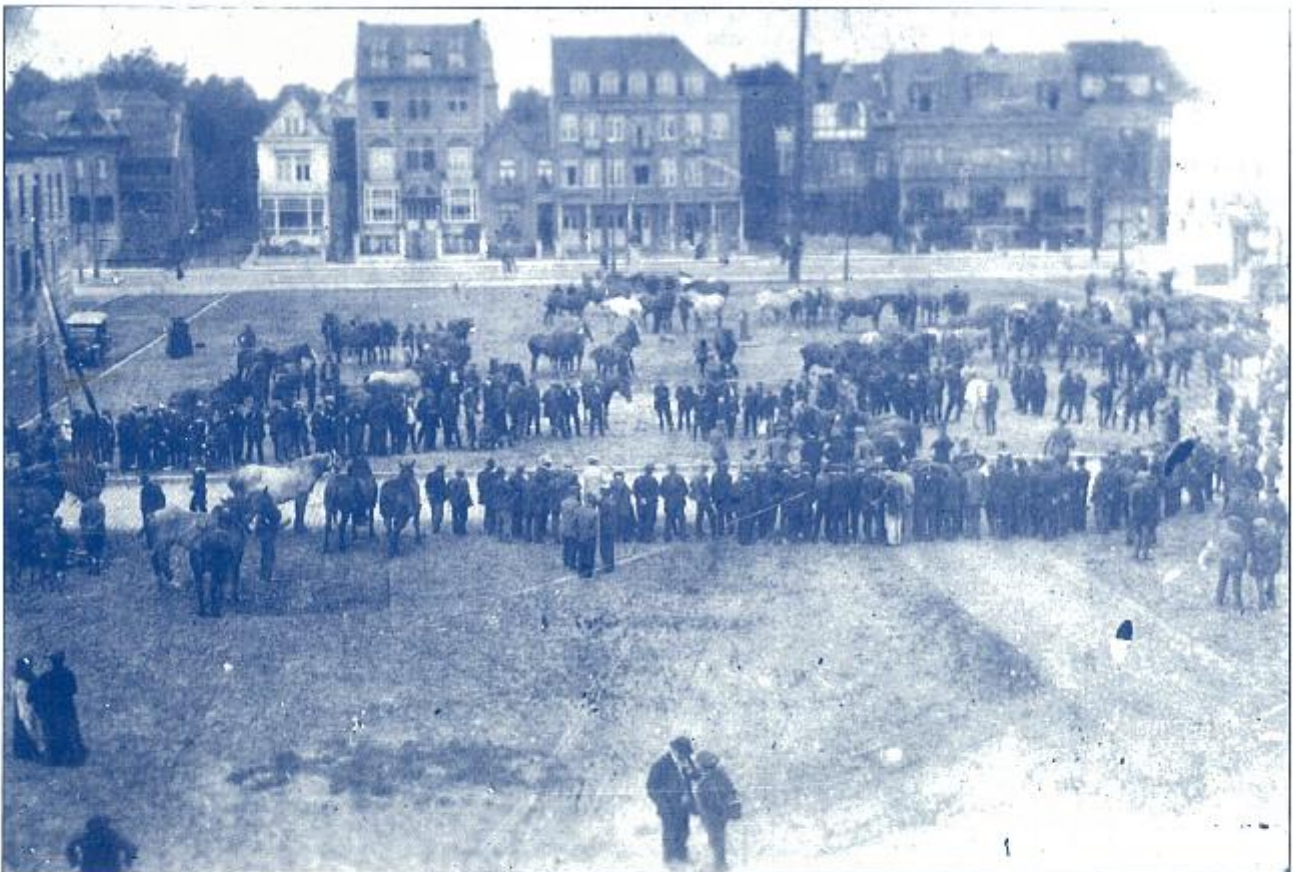
Wie de fotografen waren, weten wij niet, alvast Duitse militairen, want fotograferen in oorlogstijd was niet zo vanzelfsprekend. De foto's hebben een documentaire waarde en dragen bij tot de plaatselijke geschiedenis. We hebben geprobeerd ze van de juiste commentaar te voorzien.

Op 18 oktober 1914 kwam de eerste Duitse militair in Knokke aan. Garde Casimir De Bruecker schreef op maandag 9 november 1914 dat 's anderendaags de paarden zouden opgeëist worden. De volgende twee opramen dateren dus van dinsdag 10 november 1914. Alle landbouwers dienden hun paarden in te leveren voor het front. Eén voor één werden de dieren gekeurd door enkele Duitse officieren in aanwezigheid van garde De Bruecker.

Garde Casimir De Bruecker (1867-1947)

Algemeen beeld van de Verweeplaats met op de achtergrond de huizen in de Lippenslaan.

In september 1915 werd gestart met de bouw van een versterkt bolwerk in de duinen ten zuiden van het Zegemeer. Er werden vier grote geschuiskoepels gebouwd, een munitiedepot en bijhorende gecamoufleerde bunkers. De kustbatterij kreeg de naam Kaiser Wilhelm II. *Hôtel de la Couronne* in de Dorpsstraat (huidige Kunstacademie) deed dienst als verblijf voor een colonne Russische krijgsgevangenen die werden ingezet bij de bouw van de batterij. Vier Russen lieten zich fotograferen op de binnenplaats van de «Couronne»; in de deuropening een Duitse schildwachter. Eén van de soldaten heeft een nummer op zijn tuniek en een militair kenteken op zijn kepie.

Voor deze foto nam de Duitse militair zijn krijgsgevangene mee naar de studio.

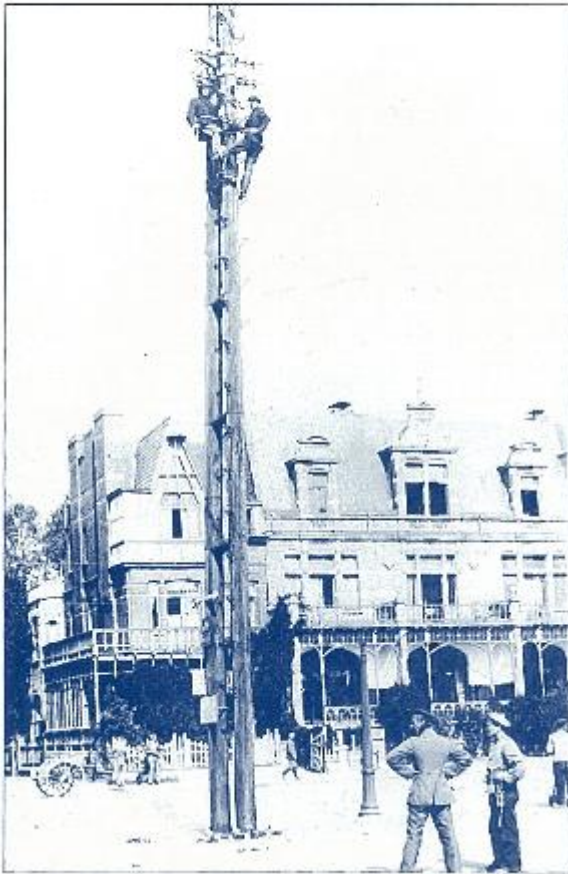
Duitse soldaten in beschonken toestand. Op een muts lezen we «Artillerie», wat wijst op het «1ste Marine Artillerie Regiment». De twee soldaten vooraan hebben elk een viool in de hand. Aan de viool hangt een lint «In liebe deine ...»
 Vermoedelijke datum april 1912.

De schouwing van de troepen bij het nieuwe opgerichte stadhuis van 1915, omgevormd tot *Kaiserliche Kommandatur*. Het *Marinekorps Plandern* stond in voor de verdediging van het kustgebied en de U-boot havens. Op de toren wappert de zwart-wit-rode vlag en op de pui spreekt een hoge officier de manschappen toe.

De Verweeplaats met publieke pomp. De militairen staan in U-vorm opgesteld. De noordkant van de markt telde slechts twee gebouwen ; op de hoek bij de Lippenslaan Café Meysman (Café du Nord - Yssys) uit 1901 en de fietsenhandel van Cyriel Gysel (Café du Midi - 't Haapertje) uit 1900. Erkele Knokkenaars bekijken de ceremonie vanop een afstand terwijl de «propere was buitenhangt!».

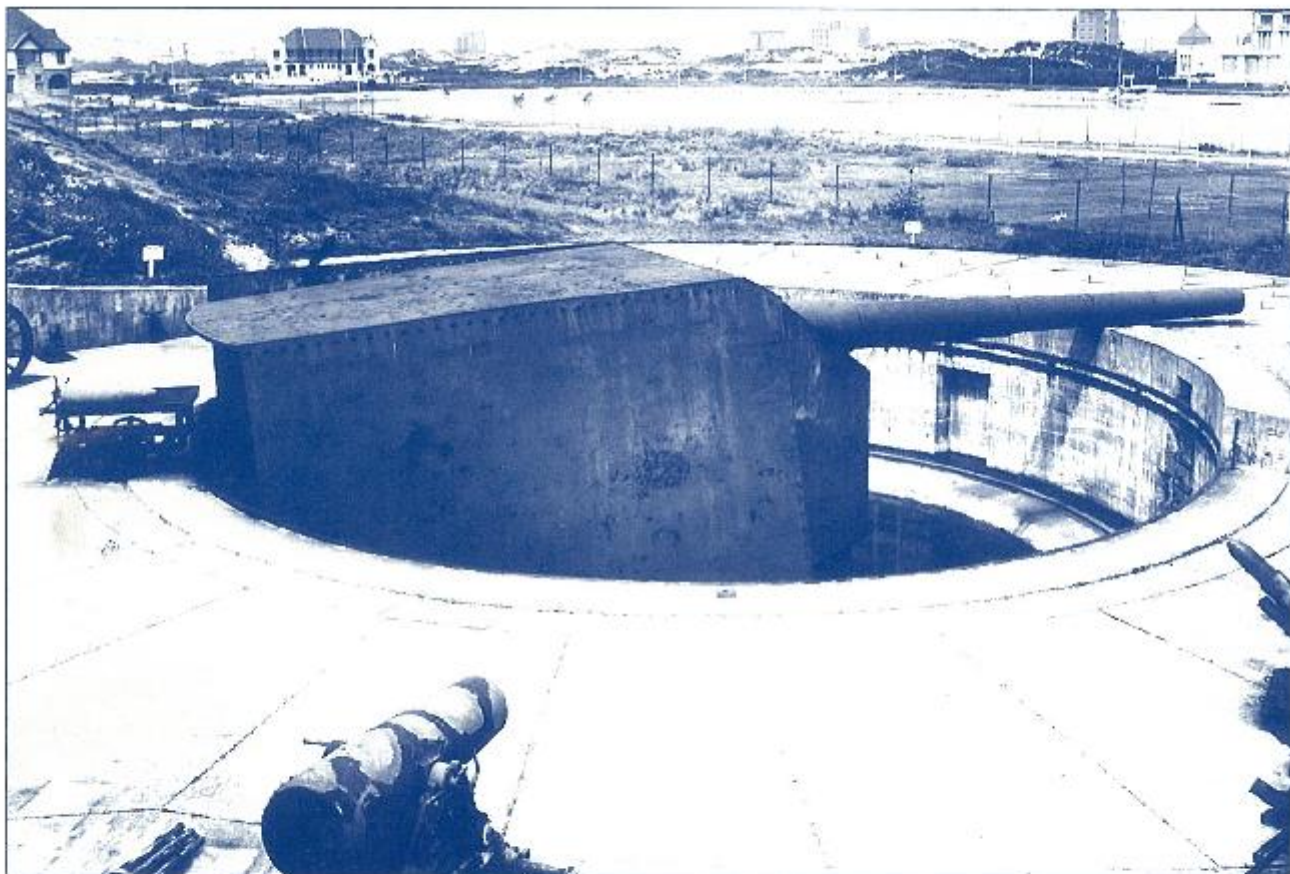
Bij het Verweeplein worden de telefoonkabels nagezien onder de supervisie van de Duitsers. We zien de belle époque gevels met typisch buitenterras en voortuin van de westkant van de Lippenslaan ; links de latere Cassierstraat.

Erkele Duitse militairen verbreederen met een Knokse familie. De kalender verwijst naar de 25ste ... van het jaar 1915. Op de tafel staat een eigentijdse fles van een lokale leverancier ; we lezen «*Heyst sur mer, Adamson Cammaert & Goornachtighs*» en de wijnglazen zijn gevuld (dergelijke fles is te zien in het museum Sinclala).

Militairen op een reddingssloep ter hoogte van *Hôtel Kursaal*.

Eén van de geschutsstellingen van de Batterij Wilhelm II. Op de achtergrond het Zegemeer met een gedeelte van de *Pavillon du Lac* en de onbebouwde duinen van Duinbergen. De kanonnen waren operationeel vanaf 24 april 1916. Deze foto van Charles D'hont dateert van na WO I toen het domein als museum werd uitgebaat.

Begravenis van een Duits militair. De rouwstoet stapt hier door de Lippenslaan ter hoogte van de *Villa Marie*, oorspronkelijk gebouwd als eerste woning van Louis Van Bunnin (A. Dansestraat). Verder zien we de woningen van Vandenbroucke, Demeutenaere en de brouwerij van Camiel Demey. Op de muurreclame zijn bepaalde teksten overschilderd door de bezetter.

Voorlopig graf van de Duitse militair op het kerkhof van de H. Margaretakerk. Op het kruis hangt zijn militaire muts.